

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

DOI: 10.25140/2410-9576-2023-1(26)-48-59

УДК 338.49:330.342.146]:338.43

JEL Classification: Q10

Микола Талавиря

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної теорії,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
(Київ, Україна)

E-mail: talanic@nubip.edu.ua. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0001-6915-4815>

Ірина Косач

професор кафедри публічного управління та менеджменту організацій
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)

E-mail: irish_kos@ukr.net. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0003-1730-7140>

**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА**

У статті розглянуто основні теоретичні аспекти державного регулювання розвитку соціальної інфраструктури агропромислового виробництва. Визначено пріоритетні завдання щодо вирішення соціальних проблем, які виникають в сільській місцевості, та завдання економічного зростання вітчизняного АПК. Обґрунтовано важливість переорієнтації державної підтримки розвитку АПК з виробничого сектора на удосконалення соціальної інфраструктури. Доведено, що стратегічні аспекти розвитку сільського господарства мають орієнтуватись на принцип раціонального використання фінансової підтримки, в основі якого закладено можливість заміщення фінансової підтримки сільськогосподарського виробництва фокусуванням ресурсів на розвитку соціальної інфраструктури. Розглянуто нову парадигму сільського розвитку на основі розширення повноважень органів місцевого самоврядування та використання багаторівневого урядування з активним залученням до цього процесу представників громадськості.

Ключові слова: інфраструктурний розвиток; сільські території; соціальний розвиток; регіональний рівень; державне управління; децентралізація.

Табл.: 1. Бібл.: 11.

Постановка проблеми. Впровадження реалій трансформаційної економіки в умовах повоєнного та післявоєнного відновлення в аграрному секторі країни зумовлено значним руйнуванням систем виробництва та торгівлі, проблемами в ціноутворенні, монополізмом на постачання матеріально-технічних ресурсів, стрімким скороченням реальної величини особистих доходів на душу населення, нерациональною підтримкою сільського господарства. Різке падіння обсягів виробництва та продуктивності сільського господарства спричинено пандемічною та повоєнною кризою та нестабільністю

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

макроекономічної ситуації в державі. Поглиблення кризи відбувається також через повільні та обмежені реформи окремих аспектів аграрної політики. Проведення часткових реформ торговельних структур та системи реалізації не забезпечується достатньою мірою реформою земельних відносин, розвитку системи кредитування та змінами в адміністративному втручанні держави в діяльність ринків сільськогосподарської продукції.

Розробка сучасних концептуальних засад розвитку соціальної інфраструктури аграрного сектору економіки спричинена практичною необхідністю переосмислення та чіткого визначення мети та завдань державного регулювання агропромислового комплексу відповідно до загальнодержавних стратегічних цілей, а саме набуття статусу асоційованого члена ЄС та створення сприятливих передумов для повного членства у ЄС.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика розвитку соціальної інфраструктури сільських територій досліджується багатьма вченими, зокрема Л. Газудою [1], І. Гнибіденко [2], В. Збарським [3], С.Квашою [4], Ю. Лупенком [5], М. Маліком [6], О. Павловим [7] та іншими.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Проте її значення для становлення аграрної політики держави за умов повоєнної та післявоєнної розбудови на основі удосконалення державної політики розвитку АПК та нових підходів до її формування є недостатньо дослідженою проблемою.

Метою статті є розробка напрямків удосконалення підходів державного управління розвитком соціальної інфраструктури АПК на засадах децентралізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Слід відзначити актуальність думки деяких дослідників [7-9] стосовно розмежування завдань щодо вирішення соціальних проблем, які виникають в сільській місцевості, та завдань економічного зростання вітчизняного АПК. Ми підтримуємо таку думку й вважаємо, що доцільним є виділення завдань:

1. Розвиток сільських територій (rural envelopment) та соціальних проблем на селі як окремого стратегічного завдання і вирішення його не лише на рівні Міністерства аграрної політики та продовольства Ук-

---

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

раїни, а і Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України шляхом спрямування спеціальних державних програм і бюджетної допомоги на вирішення проблем прихованого безробіття, низької якості освіти, медицини на селі та комунального господарства.

2. Державна підтримка аграрного виробництва, яка має відповідати потребам аграріїв та співвідноситися з напрямками лібералізаційних процесів.

Конкуренція між виробниками сільськогосподарської продукції має бути спрямована на виробництво конкурентоспроможності продукції, за ринки збуту, оптимізацію виробництва, а не за пільги та дотації. Допомога повинна мати цільовий характер та відзначатися диференціацією та адресністю. Для економічно ефективних підприємств, які займають стабільні позиції на ринку, ця допомога не є визначальною, у той час як підприємствам, які знаходяться на стадії становлення, такої допомоги буде замало, що в цілому призводить до неефективного використання державних коштів. Державна підтримка має бути спрямована на технічне переозброєння, кадрове оновлення, впровадження сучасних управлінських технологій, розвиток інфраструктури, селекційну роботу, боротьбу зі шкідниками.

3. Аграрна політика повинна бути спрямована на розвиток аграрного бізнесу в Україні шляхом формування прозорого конкурентного середовища, розвитку інфраструктури аграрного ринку та обмеження монополізму, гармонізації національних стандартів якості сільськогосподарської продукції та продукції харчування з міжнародними стандартами, скорочення маркетингових витрат при експорті та імпорті сільськогосподарської продукції, запровадження моніторингу цін на внутрішньому та світовому ринках. Саме такі завдання повинні бути пріоритетними в Міністерстві аграрної політики України.

Деякі авторів [10; 11] зазначають, що значна фінансова підтримка має неоднозначний вплив на аграрний сектор та економіку загалом. Так, державна підтримка цін на сільськогосподарську продукцію в країнах ОЕСР не завжди забезпечує зростання доходів фермерів, що пов'язано зі зростанням розміру орендної плати, а тому вигоду від такого виду підтримки отримують не фермери безпосередньо, а власники сільськогосподарських земель. У Німеччині частка орендованих

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

земель становить від 50 до 90 %. Проте для підвищення доходів фермерів необхідно безперервне зростання кількості субсидій, а такий захід є занадто витратним для країни.

Також підтримка здійснюється через субсидування технічного прогресу, але знову ж таки вигоду від цього фермери країн ОЕСР не отримують, оскільки перехід від працеінтенсивних технологій до капіталоінтенсивних призводить до збільшення пропозиції сільськогосподарської продукції, що стає передумовою зниження цін та вивільнення робочої сили. Недоліком є також те, що субсидування спрямоване переважно на невеликі фермерські господарства, у той час як отримують його переважно великі за розміром господарства, які не потребують державної підтримки в таких розмірах.

Аналізуючи стан аграрного сектору України, слід відзначити його виняткову важливість для економіки. Тут зосереджено 20 % основних виробничих фондів держави. Однак у галузі існує багато проблем. Це зростання витратності виробництва, збільшення кількості збиткових підприємств, незабезпеченість соціальної інфраструктури.

Низька ефективність розвитку соціальної інфраструктури є сигналом про необхідність введення коректив в аграрній політиці держави. Стратегія розвитку сільського господарства має орієнтуватись на принцип раціонального використання фінансової підтримки, в основі якого закладено можливість заміщення фінансової підтримки сільськогосподарського виробництва фокусуванням ресурсів на розвитку соціальної інфраструктури АПК:

- розподіл земельних, фінансових та трудових ресурсів залежно від ефективності функціонування сільськогосподарських підприємств;
- підвищення рівня використання ринкових важелів регулювання економіки в аграрному секторі;
- орієнтація на дієві та ефективні механізми підтримки сільськогосподарських товаровиробників;
- підтримка стратегічного напрямку розвитку галузі;
- відповідність заходів аграрної політики до перспективних напрямів України інтегруватися в міжнародні організації та ринки.

Перенесення пріоритетів державної підтримки сільського господарства безпосередньо з виробництва сільськогосподарської продукції та підтримки цін на аграрну продукцію на фінансування розвитку

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

соціальної інфраструктури й підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських виробників є вимогою часу та відповідає наміру вступу України до міжнародних інтеграційних структур.

Конкурентоспроможність продукції безпосередньо залежить від ефективності діяльності сільськогосподарського підприємства, що можливе лише за умови високої технології виробництва аграрної продукції та організації діяльності. Забезпечення технологічної конкурентоспроможності аграрного підприємства повинно підтримуватися державою шляхом запровадження інвестиційного та інноваційного розвитку інфраструктури аграрної сфери та впровадження механізмів для технічного та технологічного переоснащення підприємств.

Удосконалення ринкових механізмів державного регулювання сільського господарства передбачається в передачі функцій матеріально-технічного постачання для сільгоспвиробників в компетенцію підприємницьких структур. Також органи виконавчої влади позбавлені права на обмеження руху продукції. Таким чином відбулася зміна ролі держави та перехід до регулювання економічними важелями та створення необхідного правового й нормативного поля. Держава має стати діловим партнером селян з метою захисту їхніх прав та інтересів. Відхід від матеріально-технічного постачання ресурсів став кроком в обмеженні споживацького ставлення до державної підтримки. Проте виходячи з того, що сільське господарство має певні специфічні особливості, розвиток сільськогосподарських підприємств потребує державної підтримки, яка повинна проявлятися в регулюванні економічних процесів, на які дія ринкового механізму не має позитивного впливу.

Наявність постійного ефективного державного регулювання, розвиненої ієрархії владних структур є обов'язковим елементом в комплексі дій щодо вирішення проблеми соціально-економічного розвитку АПК, що відповідатиме вимогам світового співтовариства. Завдяки виваженій державній політиці можуть бути створені рівноправні ринкові умови для суб'єктів господарювання, сформовані механізми захисту галузі від негативного ринкового впливу, зумовленого розширенням глобалізаційних процесів. Необхідність всебічно виваженої державної підтримки розвитку соціальної інфраструктури сільського господарства зумовлюється сукупністю об'єктивних та суб'єктивних

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

чинників, у тому числі необхідністю створення належних умов продовольчої безпеки країни, лібералізацію внутрішнього і зовнішньоторговельного режиму та виходом на світовий продовольчий ринок.

Система інструментів державного регулювання в Україні формувалась із початком становлення незалежності України, проте державний вплив на управління трансформаційними процесами не завжди був ефективним. Сучасні умови господарювання формують можливості балансу між державним регулюванням та економічною свободою сільськогосподарських виробників. Використання інструментів державного впливу на економічні процеси є необхідним, оскільки використання лише ринкових інструментів є недостатнім для досягнення економічного розвитку галузей економіки [11].

В умовах сьогодення сільськогосподарське виробництво виступає донором інших галузей економіки, передусім переробної галузі та торгівлі, оскільки створена в сільському господарстві додана вартість потім є базисом для формування вартості продукції цих сфер економіки. У результаті заходів державної регуляторної політики сільськогосподарське виробництво має від'ємну норму прибутку.

Динамічний розвиток світової економіки вимагає від уряду України формування стратегії подальшого розвитку економіки в сучасних умовах і зокрема сільського господарства.

Проблемним залишається питання впорядкування державного фінансування, яке є одним із важливих факторів конкурентоспроможності вітчизняних виробників. Проте за непродуманого підходу воно може істотно спотворити конкуренцію. Так, зобов'язання кожного учасника щодо скорочення внутрішньої підтримки розповсюджуються на всі види підтримки аграрної сфери, за винятком заходів, які не підлягають скороченню. Заходи внутрішньої підтримки, стосовно яких подається запит щодо звільнення від зобов'язань щодо скорочення, повинні задовольняти найголовнішу вимогу – не впливати або впливати якомога менше на торгівлю та виробництво.

Три ключові завдання аграрної політики сьогодні вимагають уваги.

1. Необхідним є створення сприятливих інституційних умов для розвитку сфери сільськогосподарського виробництва.

2. Для подолання структурних перешкод розвитку сільського господарства органи державної влади мають зосередити свою увагу на

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

збалансованій підтримці довгострокової конкурентоспроможності галузі шляхом концентрації та раціонального розподілу фінансових ресурсів як для виробничої, так і інфраструктурної сфери.

3. Подальше використання програмно-цільового методу в управлінні галуззю із вдосконаленням програм розвитку галузі згідно з вимогами та критеріями Європейського Співтовариства та задоволенням потреб малих та середніх сільськогосподарських виробників та підприємств харчової промисловості.

Орієнтуючись на використання провідного досвіду європейських країн, слід врахувати той факт, що значне субсидування державою сільськогосподарського виробництва не призводять до стабілізації розвитку сільських територій та вирішенню проблем демографії та ефективного використання людського капіталу. На даний час в регіональній політиці держав-членів ЄС сформувався тенденція підтримки не тільки великих міст, а всієї території, що обумовило зміну політики сільського розвитку з орієнтацією на інфраструктурний аспект та зростання ролі органів публічного управління (табл. 1).

Таблиця 1

Стара та нова парадигма сільського розвитку

<i>Показник</i>	<i>Стара політика</i>	<i>Нова політика</i>
Об'єкти політики	Політика в області доходів, зростання конкурентоспроможності фермерських господарств.	Конкурентоспроможність сільських територій, орієнтація на розвиток сільських ініціатив та прийняття рішень громадами
Сектор впливу	Сільськогосподарське виробництво	Виробництво, логістика, сільський туризм
Інструменти політики	Субсидування	Інвестування
Суб'єкти політики	Органи державного управління	Органи державної влади та місцевого самоврядування, громадські організації, науковці, підприємці

Джерело: сформовано авторами за [2-4].

Слід враховувати відмінності з погляду можливостей розвитку між сільськими та міськими територіями, а саме:

- меншу щільність населення сільських територій;
- невелику кількість підприємств та організацій в розрахунку на тисячу осіб населення;

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

- переважання робочих місць у сільськогосподарському виробництві;
- низький рівень мобільності сільського населення;
- недостатній розвиток інноваційної діяльності;
- обмеженість комунікаційної взаємодії;
- низький рівень надання публічних послуг та обмеженість наявних сервісів за місцем проживання.

За існуючої парадигми сільського розвитку важливим є прийняття рішень про розвиток підприємницької діяльності, орієнтуючись на критерій максимального прибутку, що є вкрай важливим для бізнесу за ринкових умов. Проте наявна ситуація свідчить про те, що ведення бізнесу є більш зручним у великих містах чи урбанізованих територіях, де щільність населення є високою, а інфраструктура – достатньо високого рівня. Важливим є не лише субсидування аграрного виробництва, а і використання ринкових інструментів для зростання доходів малого та середнього бізнесу.

Зміна суб'єкта політики, а саме перехід до концепції публічного управління, є значною відмінністю між старою та новою парадигмами. Нова політика сільського розвитку орієнтується на розширення повноважень органів місцевого самоврядування та використання багаторівневого урядування з активним залученням до цього процесу представників громадськості.

Економічна ефективність інфраструктурного розвитку сільських територій залежить від використання інструменту фінансової децентралізації, у результаті якої стає можливим делегування видаткових повноважень, використання фінансової бази органів регіонального управління, формування моделі фінансового вирівнювання, залучення населення до розв'язання проблем інфраструктурного розвитку сільських територій.

У сучасних дослідженнях децентралізацію визначено як такий спосіб організації публічної влади в державі, за якого адміністративно-територіальні одиниці або інші територіальні утворення мають право самостійно вирішувати питання місцевого значення і реалізувати власні завдання в межах, встановлених законодавством та під відповідальність уповноважених органів і посадових осіб, а втручання у їхню діяльність може відбуватись винятково з метою нагляду за законністю в передбачених законом випадках і відповідних формах.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

До формування та реалізації політики сільського розвитку у новій парадигмі долучаються тепер партнерства різних секторів – від публічного до приватного, органи місцевої влади, спільноти сільських жителів, місцеві активісти та місцева наука.

Українська децентралізація, яка відбувається за алгоритмом утворення спроможних територіальних громад, втягує у процес сільського розвитку міські поселення – власне міста районного значення та селища, а в недалекому майбутньому до цього зможуть бути долучені і міста обласного значення. При цьому слід врахувати принцип диференціації, згідно з яким розробляються програми розвитку окремої сільської території на основі врахування найбільш перспективних напрямів реалізації. Розробка програм має орієнтуватись як на природно-кліматичні особливості території, так і рівень розвитку людського потенціалу та демографічну специфіку.

Висновки та пропозиції. Основним завданням сучасної аграрної політики має бути утвердження статусу України як держави з високоефективним експортним потенціалом, який забезпечує конкурентоспроможність вітчизняної аграрної продукції як на світовому, так і на внутрішньому ринку з метою покращення доступу до продовольчих товарів у державі та розвитку сільських територій. Отже, аграрна реформа в Україні потребує ефективних форм і механізмів фінансової підтримки, яка повинна бути орієнтована на стимулювання ефективності аграрного виробництва на основі процесів децентралізації та зростання ролі місцевих органів влади.

Список використаних джерел

1. Газуда Л. М. Сільський розвиток регіону: монографія / Л. М. Газуда, В. Й. Ерфан, С. М. Газуда. – Ужгород : Видавництво ФОП Сабов А. М., 2015. – 250 с.
2. Гнибіденко І. Ф. Сільська соціальна інфраструктура: аспекти розвитку та зайнятості населення / І. Ф. Гнибіденко. – Київ : РВПС України НАН України, 2003. – 54 с.
3. Збарський В. К. Соціальна інфраструктура села як фактор відтворення робочої сили / В. К. Збарський // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2010. – Вип. 154, Ч. 1. – С. 152-160.
4. Кваша С. М. Стан та тенденції розвитку сільського господарства країн-членів Європейського Союзу / С. М. Кваша, К. С. Кваша. – Київ : ННЦ ІАЕ 2013. – 40 с.
5. Лупенко Ю. О. Стан та перспективи сталого розвитку сільських територій / Ю. О. Лупенко // Економіка АПК. – 2017. – № 6. – С. 7-10.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

---

6. Малік М. Й. Розвиток сільських територій в умовах децентралізації влади / М. Й. Малік, Л. В. Забуранна // Економіка АПК. – 2017. – № 7. – С. 5-14.

7. Павлов О. І. Агroeкономічний, фізиекономічний, соціоекономічний та руралістичний підходи до дослідження сільських територій / О. І. Павлов // Економіка АПК. – 2016. – № 1. – С. 56-62.

8. Прокопа І. В. Господарства населення в сучасному аграрному виробництві і сільському розвитку: монографія / І. В. Прокопа, Т. В. Беркута ; НАН України ; Ін-т екон. та пронозув. – Київ, 2011. – 237 с.

9. Рябоконт В. П. Розвиток соціальної інфраструктури сільських територій / В. П. Рябоконт, Л. А. Рарок // Економіка АПК. – 2016. – № 4. – С. 56-65.

10. Соціально-економічний розвиток сільських територій : навч. посіб. / за ред. В. К. Терещенка. – Київ-Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2011. – 348 с.

11. Талавиря М. Розвиток інфраструктури сільських територій / М. Талавиря, І. Косач // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2022. – № 2(30). – С. 85-92.

References

1. Gazuda, L.M., Erfan, V.Y., & Gazuda, S.M. (2015). *Silskyi rozvytok rehionu [Rural development of the region]*. Publishing House FOP Sabov A. M.

2. Hnybidenko, I.F. (2003). *Silska sotsialna infrastruktura: aspekty rozvytku ta zajniatosti naseleння [Rural social infrastructure: aspects of development and employment]*. RVPS Ukrainy NAN Ukrainy.

3. Zbarskyi, V.K. (2010). Sotsialna infrastruktura sela yak faktor vidtvorennia robochoi syly [Social infrastructure of the village as a factor for the reproduction of the workforce]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannya Ukrainy – Scientific Bulletin of the National University of Bioresources and Nature Conservation of Ukraine*, 154(1), 152-160.

4. Kvasha, S.M., & Gouache, K.S. (2013). *Stan ta tendentsii rozvytku silskoho hospodarstva krain-chleniv Yevropeiskoho Soiuzu [State and trends of agricultural development in the member countries of the European Union]*. NNC IAE.

5. Lupenko, Yu.O. (2017). Stan ta perspektyvy staloho rozvytku silskykh terytorii [State and prospects of sustainable rural development]. *Ekonomika APK – AIC economy*, 6, 7-10.

6. Malik, M.Y., Zaboranna, L.V. (2017). Rozvytok silskykh terytorii v umovakh detentralizatsii vlady [Rural development in terms of decentralization the authority]. *Ekonomika APK – AIC economy*, 7, 5-14.

7. Prokopa, I.V., Berkuta, T.V. (2011). *Hospodarstva naseleння v suchasnomu ahrarnomu vyrobnytstvi i silskomu rozvytku [Households of the population in modern agricultural production and rural development]*.

8. Pavlov, O.I. (2016). Ahroeconomichnyi, fizyekonomichnyi, sotsioekonomichnyi ta ruralistychnyi pidkhody do doslidzhennia silskykh terytorii [Agroeconomic, physioeconomic, socioeconomic and ruralistic approaches to the study of rural areas]. *Ekonomika APK - AIC economy*, 1, 56-62.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

---

9. Riabokon, V.P., Rarok, L.A. (2016). Rozvytok sotsialnoi infrastruktury silskykh terytorii [Problems of development of social infrastructure of rural territories]. *Ekonomika APK – AIC economy*, 4, 56-65.

10. Tereschenko, V.K. (2011). *Sotsialno-ekonomichni rozvytok silskykh terytorii [Socio-economic development of rural areas]*. Vydavets PP Lysenko M. M.

11. Talavyria M., Kosach I. (2022). Rozvytok infrastruktury silskykh terytorii [Development of rural infrastructure]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economics and management*, 2(30), 85-92.

Отримано 13.02.2023

UDC 338.49:330.342.146]:338.43

Mykola Talavyria

Doctor of Economic Sciences, Professor,
Head of the Department of Economic Theory,
National University of Bioresources and Nature Management of Ukraine (Kyiv, Ukraine)
E-mail: talanic@nubip.edu.ua. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0001-6915-4815>

Iryna Kosach

Professor of the Department of Public Administration
and Management of Organizations
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)
E-mail: irish_kos@ukr.net. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0003-1730-7140>

**STATE REGULATION OF SOCIAL INFRASTRUCTURE
DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL PRODUCTION**

Abstract. *The article examines the main theoretical aspects of state regulation of the development of the social infrastructure of agro-industrial production. The purpose of the article is to develop directions for improving state management approaches to the development of the social infrastructure of the agricultural sector on the basis of decentralization. A sharp drop in agricultural production and productivity was caused by the pandemic and post-war crisis and the instability of the macroeconomic situation in the country. The deepening of the crisis also occurs due to slow and limited reforms of certain aspects of agrarian policy. The importance of state support reorientation for the development of the agricultural sector from the production sector to the improvement of social infrastructure have been justified. It has been proved that the strategic aspects of agricultural development should be based on the principle of rational use of financial support. This approach is based on the possibility of substituting financial support for agricultural production by focusing resources on the development of social infrastructure. Shifting the priorities of state support for agriculture directly from the production of agricultural products and supporting prices for agricultural products to financing the development of social infrastructure is the need of the hour and corresponds to the intention of Ukraine's entry into international integration structures. Ensuring the technological competitiveness of an*

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

---

agricultural enterprise should be supported by the state through the introduction of investment and innovative development of the the agrarian sphere infrastructure and the implementation of mechanisms for technical and technological re-equipment of enterprises. A new paradigm of rural development have been considered. It is based on the expansion of the powers of local self-government bodies and the use of multi-level governance with the active involvement of public representatives in this process.

Keywords: *infrastructural development; country territories; social development; regional level; governance; decentralization.*

Table: 1. References: 8.

Бібліографічний опис для цитування:

Талавиря М. Косач І. Державне регулювання розвитку соціальної інфраструктури агропромислового виробництва *Науковий вісник Полісся*. 2023. № 1(26). С. 48-59.